

Med små steg

Barns trafiksocialisation i förskolan

Mathias Broth, professor i språk och kultur

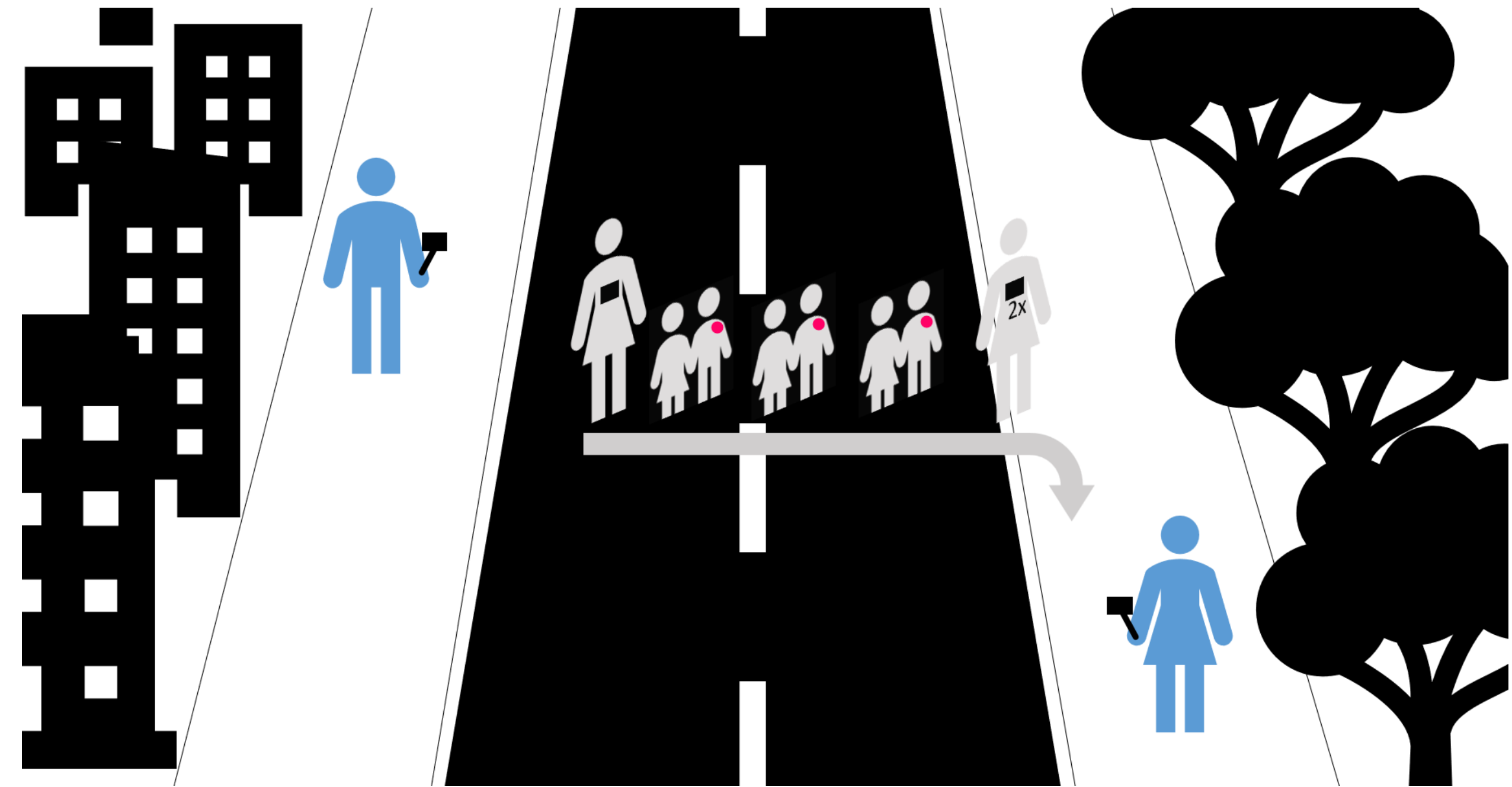
mathias.broth@liu.se

Med små steg

- Intresse för barns lärande om trafik i förskolan
- Vad instrueras barn om? Hur går det till? När sker det?
- Projekt finansierat av Vetenskapsrådet (projektnummer 2019-04910), Jakob Cromdal, Mathias Broth och Annerose Willemsen

Vad vi har gjort

- Videofilmat två förskolors utflykter i stadsmiljö
- Flera kameror och mikrofoner, 28 olika utflykter, totalt ca 40 timmar



Vad vi har gjort

- Transkriberat tal, gester, gånghastighet, mm i valda avsnitt
- Detaljerad videoanalys, med stöd av transkription
 - Utdrag 1 är en transkription av samtalet i en förskolegrupp vid en korsning
- Några teman för analys:
 - Den mobila formationen
 - Gruppen går över gatan
 - Säkerhet och pedagogik

Utdrag 1 (JOS: Josefine; KAJ: Kajsa; PED1: främre pedagog; PED2: bakre pedagog; BARN1-3: ej specificerade barn)

20 JOS ja:: ser nåt som e ro:sa.
21 (0.4)
22 PED1 nu kom[mer vi till en väg igen då, får vi stanna:↓↑¿]
23 KAJ [eh: ä: re leite] som blåser.
24 JOS (.) a: ,
25 (0.6)
26 PED1 kommer re en bi:l?
27 (2.5)
28 BARN °ja:°
29 (0.4)
30 PED1 kan vi gå:?
31 (1.0)
32 BARN1 °ja::↓↑°,=
33 BARN2 =<n:[e::][::]je>,
34 BARN3 [ne:j]
35 PED1 [nä:ej¿]
36 (1.1)
bil >>kör förbi från vänster till höger-->>
37 PED1 [den bilen <sta::nna>de in]te?#
38 PED2 [hon stannade verkliken inte¿]
fig #1



Fig.1

39 (1.5)
40 PED1 ser ni? (.) vilken ↑tur att vi ↑stanna nu:, (.) eller hu:r¿

Övergripande observationer

- Förskolegruppen formeras till en relevant enhet i trafiken, den utgör en **mobil formation**
 - Den upprätthålls av både pedagoger och barn genom förväntade sätt att gå och placera sig i förhållande till varandra: pedagoger först och sist, och barn som går i par och håller varandra i handen
 - Den är igenkännbar för övriga trafikanter, som därmed kan fatta egna trafikrelaterade beslut
- Förskolans formation är i praktiken en grundförutsättning för att barnen ska kunna vistas i trafiken

Övergripande observationer

- Pedagogerna behöver **hantera barnen** för att det ska vara säkert för barnen att vistas i trafikmiljön.
 - Barnen är långt ifrån alltid uppmärksamma på trafiken, och kan mycket väl gå rakt ut i gatan – verbala och fysiska korrekationer
 - Pedagogerna är skickliga på att hantera barnen så att gruppen kommer framåt mot sitt mål (gör omgivningen, inklusive trafiken, intressant; ”det är inte så långt kvar”; ger visst utrymme för lek när situationen tillåter det, osv.)

Övergripande observationer

- När barnet gör något olämpligt rättar inte bara pedagogerna beteendet utan de förklarar också, om och om igen, varför det behövde rättas. **”Fotgängarvett” är ett hela tiden levande pedagogiskt uppdrag.**
- Genom att delta i förskolans utflykter i trafiken så får barn allt mer av dessa erfarenheter och förklaringar. Kan exempelvis handla om:
 - Hur man ska bete sig vid korsningar
 - Uppmärksamhet och analys av vad man ser/hör, vad som kan vara farligt och inte
 - Skyldigheter och rättigheter i förhållande till andra trafikanter
 - Vad olika trafikmärken och markeringar betyder
 - Var man ska gå (övergångsställen, trottoarer, grusvägar)
 - Övervaka, förutse och koordinera sig med andra trafikanters rörelse

Avslutningsvis

- Även små barn deltar i trafiken, men inte ännu själva
- ”Inte förrän vid tolv års ålder bör barn vistas själva i trafiken” – Det räcker inte att bara fylla tolv, du måste redan gjort en mängd erfarenheter av att delta i trafiken – exempelvis i förskolans regi



Tack för uppmärksamheten!